

לא נחש ביַעֲקֹב וְלֹא קָסַם בְּיִשְׂרָאֵל. אָמַר לִיה רַבִּי אֶלְעָזָר, וְהָא בְּלָבָן פְּתִיב (בראשית ל כז) נחשתי ויברכני יהו"ה בגלגלה, אם פן אמאי אערב ביה, אָמַר בְּרִי הָכָא רָזָא עֲלָאָה, דְּלִזְמַנִּין שׁוֹשְׁנָה אֲשַׁתְּפַחַת בֵּין קוֹצִים, וְהָכָא רָזָא דְגִלְגּוּלָא, אָמַר לִיה יַדְעָנָא, וְעַם כָּל דָּא בְּרִי, אָף עַל גַּב דְּאִתְמַר פִּי לֹא נִחַש בְּיַעֲקֹב וְלֹא קָסַם בְּיִשְׂרָאֵל, בַּר נֶשׁ צְרִיךְ לְמַנְדַּע כְּלָא וְאִפִּילוּ חֲרָשִׁין, כְּמָה דְּאוּקְמוּהוּ מְאִרֵי מִתְנִיתִין, לֹא תִלְמַד לַעֲשׂוֹת (דברים יח ט), אָבֵל אַתָּה לָמַד לְהַבִּין וּלְהוֹרוֹת.

וּבְגִין דָּא תְּנוּעִין דְּעוֹרְבָא, אִית תְּנוּעָה דְּסָלִיק בְּרַבִּי"ע, וְאַחֲזִי דְּחוּבָא דִּילִיה תְּלִיא לְעִילָא בְּעֲלָמָא דְאַתִּי, וְאִית תְּנוּעָה דְנַחֲתִית לָהּ בְּתַבִּי"ר בְּשַׁבְּרִים, וְאַחֲזִי דְּחוּבָא דִּילִיה נַחֲתִית לְתַתָּא בְּעֲלָמָא דִּין, לְמַהוּי לִיה תְּבִירוּ בְּגִינִיה, וְכָל אֲלִין סִימָנִין אִיהִי אַחֲזִי בְּאַרְחָא, כְּגוּוֹנָא דְעַמְלָק דְּאָמַר בְּגִינִיה (שם כה יח) אֲשֶׁר קָרָה בְּדֶרֶךְ, דְּסֻטְרִין אַחֲרָנִין אֵינוֹן כְּלַסְטִים דְּנַפְקִין בְּאַרְחִין, וּבְגִין דָּא עוֹרְבִין חִילָא דְּלַהוֹן בְּאוֹרְחִין.

וְאֵינוֹן דְּמִזְלָהוֹן תְּלִיא בְּשַׁבְּת"י, אֵינוֹן עֲצִיבִין, וְאֵינוֹן דִּוְחָקִין רַגְלִי שְׂכִינְתָא בְּגִלּוּתָא, דְּבִזְמַנָּא דְּאֲלִין אֲתַפְּשֻׁטוּ בְּעֲלָמָא, אֲתַמַּר בְּרַגְלִי שְׂכִינְתָא וַיֵּאסוּף רַגְלִיו אֶל הַמָּטָה (בראשית מט לג), אֲתַכְנִישַׁת לְגַבִּי זְרַעִיה דְּיַעֲקֹב מִטָּה שְׁלָמָה, וּבְגִין דָּא וַיִּשְׁפּוֹן יִשְׂרָאֵל בְּטַח בְּדָד עֵין יַעֲקֹב (דברים לג כח), דְּלֹא זֹזַת שְׂכִינְתָא מִיַּנְיָהוּ בְּגִלּוּתָא, בְּגִין דְּלִית בְּהוּ פְּסוּלָא, וְשַׁבְּתָא"י אִית לִיה תְּרִין בְּתִין, חַד שְׁפַל רֵאשׁ, וְתַנְיָנָא בֵּית הַסֵּהַר, דְּאֲסִירִי מְלָכָא אֲסִירִין תַּמָּן בְּגִלּוּתָא, וְאֵינוֹן דְּחָקִין שְׂכִינְתָא וַיִּשְׂרָאֵל (ג"א שַׁתָּא לְיִשְׂרָאֵל) בְּגִלּוּתָא, וּבְשַׁפַּל רֵאשׁ יִשְׂרָאֵל אֵינוֹן שְׁפַלִּין לְתַתָּא, וּמַהֲאִי כְּכָא יִיתִי כְּפִנָּא וְעַנְיּוּתָא לְיִשְׂרָאֵל, וּמֵאֵן דְּבָעִי לְאַסְתְּמָרָא מַנְיָה, צְרִיךְ לְשַׁנוּיִי שְׁמִיה וּלְשַׁנוּיִי אֲתַרִּיה וּלְשַׁנוּיִי עוּבְדוּי, וְדָא אִיהוּ שְׁנוּי מְקוּם שְׁנוּי הַשֵּׁם וְשְׁנוּי מַעֲשֵׂה, וְהָא אוּקְמוּהוּ הֵן כָּל אֵלָה יַפְעַל א"ל פְּעַמִּים שְׁלֹשׁ עַם גָּבַר (איוב לג כט).

שַׁעְרָא חוּרָא וְעֵינוּי חוּרִין וְאַנְפוּי חוּרִין וְגוּפָא חוּרָא, אִי אִית בֵּיה עוּבְדִין טְבִין דָּא אִיהוּ מְסֻטְרָא דִּימִינָא, מְסֻטְרָא דְרַחֲיִמוּ דְאִיהוּ אֲהַבַת עוֹלָם אֲהַבְתִּיהָ עַל פְּן מְשַׁכְּתִיהָ חֲסֵד (ירמיה לא ב). שַׁעְרָא חוּרָא וְעֵינוּי חוּרִין וְאַנְפִין חוּרִין וְגוּפָא חוּרָא, דְּלִית בֵּיה גְּמִילוּת חֲסָדִים בְּרַחֲיִמוּ דְאֲהַבָה, הָאִי הוּא רַמְאִי מְסֻטְרָא דְלָבָן הָאֲרַמִי, אֲסַתְּמַר מַנְיָה, בְּהֶרַת לְבָנָה הִיא, וְלִילִי"ת הִיא בְּהֶרַת לְבָנָה אוּכְמָא סוּמְקָא יְרוּקָא, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב (ויקרא יג ד) וְאִם בְּהֶרַת לְבָנָה הִיא בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ וְעַמּוּק אֵין מְרַאֲהוּ מִן הָעוֹר, בְּהֶרַת שְׁחוּרָה וּשְׁפָלָה אֵינְנָה מִן הָעוֹר וְהִיא כְּהָהּ, תְּרִין (ד' קכח)

גוֹנוֹן תְּנַיִנִין אֵינוֹן יִרְקָרְק אוֹ אֲדַמָּדִם, כִּלְהוּ מִתְּהַפְּכִין עֵינוֹי בְּכַעֲסָא לְחוּרוֹי וְאוֹכְמוֹ וְסוּמְקוֹ וִירוֹקָא, וְכָל דָּא בְּמֵאֵי אֲשֶׁתְּמוּדָע, דְּלִית בֵּר נִשׁ דְּלָא אֲתַכְּלִילָן בֵּיה אֲלִין אַרְבַּע גְּוֹנוֹן, אֲלָא הֵהוּא גְּוֹן דְּשִׁלִּיט עַל כִּלְהוּ אַחְרָנִין, בֵּיה אֲתַקְרִי, וּבֵיה אֲשֶׁתְּמוּדָע לְאֲתַקְרִי חוּר אוֹ אוֹכְם אוֹ סוּמְק אוֹ יְרוֹק, וְאֲלִין אַרְבַּע גְּוֹנוֹן בִּישִׁין אֵינוֹן אַרְבַּע קְלִיפִין דְּאַגּוּזָא, תְּהוּ וּבֵהוּ וְחֻשְׁףָּ וְתֵהוּם, וְאֲלִין אֵינוֹן ^(דברים ח טו) נְחֻשׁ שָׂרְף וְעַקְרָב וְצַמְאוֹן, נְחֻשׁ גְּוֹן חוּר בְּהֵרַת לְבָנָה, שָׂרְף וְעַקְרָב, אֲדַמָּדִם שָׂרְף, אוֹ יִרְקָרְק עַקְרָב, וְצַמְאוֹן שְׁחוּרָה, אֲלִין אֵינוֹן אַרְבַּע גְּוֹנוֹן דְּאַשָּׁא דְּגִיהָנָם.

וְאֲתָתָא בִּישָׁא מִתְּמָן קָא אֲתֵיא, עֲלָה אֲתָמַר ^(ויקרא יד מה) וְנִתְּן אֶת הַבֵּית אֶת אֲבָנָיו וְאֶת עֲצָיו בְּעֵינוֹתָא, דְּלָא אֲשֶׁתְּאַר בְּבֵיתָא, וּבְגִין דָּא חֲכָמוֹת נָשִׁים כְּנֵתָה בֵיתָה, וְאוֹלֵת בִּינְדִיָּה תְּהַרְסֵנוּ ^(משלי יד א), אֲלִין אֵינוֹן אַרְבַּע גְּוֹנוֹן דְּאַשָּׁא דְּגִיהָנָם, דְּמִסְתַּלְקִי בְּעֵינֵינוֹן בְּאַנְפִּין בְּשַׁעְרָא, וּמֵאֲן אֲתַר מִסְתַּלְקִי, מְמַרָה אוֹכְמָא דְטָחוּל, וּמְמַרָה סוּמְקָא דְכָבֵד, וּמְמַרָה יְרוֹקָא דְמַרָה, וּמְמַרָה חוּרָא דְרִיָּאָה, אֲלִין אֵינוֹן אַרְבַּע גְּוֹנוֹן חֲשׂוֹכִין דְּמִלְאָכִי חֲבֵלָה, וְכִלְהוּ כְּלִילָן בְּלִילִי"ת סַם הַמּוֹת, מְאֲדִי"ם אִיהוּ כְּמַרָה אֲדוּמָה לְמִשְׁפָּף דְּמָא, וְאִיהוּ מִפֶּת חֶרֶב וְהֵרֵג וְאַבְדָּן.

וְהָבִי שְׂכִינְתָא אֲשֶׁתְּמוּדָעַת בְּאַרְבַּע גְּוֹנוֹן שְׁפִירִין נְהִירִין, גְּוֹן חוּר מִסְטָרָא דְחֻסָּד, סוּמְק מִסְטָרָא דְגְּבוּרָה, יְרוֹק מִסְטָרָא דְעִמּוּדָא דְאַמְצָעִיתָא, אוֹכְם מִסְטָרָא דְאִימָא עֲלָאָה, דְּאֲתָמַר בֵּה ^(משלי א ח) שְׁמַע בְּנִי מוֹסֵר אָבִיךָ וְאֵל תִּטּוֹשׁ תּוֹרַת אִמְךָ, וְאֲתָמַר בֵּה ^(שיר א ה) שְׁחוּרָה אֲנִי וְנִאָוָה, אִימָא תִתְּאָה נְטִילַת גְּוֹן מְאִימָא עֲלָאָה, שׁוֹקָא יְמִנָא נְטִיל גְּוֹן מְדִרוּעָא יְמִנָא, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב ^(תהלים טז יא) נְעִימוֹת בִּימִינֶךָ נְצַח, שׁוֹקָא שְׁמָאֲלָא נְטִיל גְּוֹן מְדִרוּעָא שְׁמָאֲלָא, אוֹת בְּרִית נְטִיל גְּוֹן מְגוּפָא, עִמּוּדָא דְאַמְצָעִיתָא נְטִיל חֲכָמָה, אֲדָם דְרָכִיב עַל כִּלְא, עֲלָה אֲתָמַר ^(קהלת ח א) חֲכָמַת אֲדָם תְּאִיר פָּנָיו, וְעֲלִיָּה אֲתָמַר ^(תהלים קד כד) יְהו"ה כִּלְם בְּחֲכָמָה עֲשִׂיתָ, כְּתָר עֲלָאָה אִיהוּ סְתִים לָא אֲשֶׁתְּמוּדָע בֵּיה גְּוֹן כִּלְל לְעִילָא, וּבְעִמּוּדָא דְאַמְצָעִיתָא אַחְזִי כָל גְּוֹנוֹן.

הָא הָכָא רְזָא דְשַׁעְרָא, דְּבֵיה אֲשֶׁתְּמוּדָעָן אֲנָשִׁי חִיל בְּגוֹן חוּר, יִרְאִי אֱלֹהִי"ם בְּגוֹן סוּמְק, אֲנָשִׁי אֲמַת בְּגוֹן יְרוֹק, שׁוֹנְאִי כְּצַע בְּגוֹן אוֹכְם, אַרְבַּע אֲתוּון מִתְּלַבְּשִׁין בְּאַרְבַּע גְּוֹנוֹן אֲלִין, " בְּגוֹן חוּר, ה' בְּגוֹן סוּמְק, ו' בְּגוֹן יְרוֹק, ה' בְּגוֹן אוֹכְם, הָא שְׁמָא אִיהוּ דְרָקִים גְּוֹנוֹן כִּלְל אֲתַר, וְאִיהוּ דְצִייר שְׁרִטוּטִין בְּמַצְחָא, כְּגוּוֹנָא דָא יְהו"ה, וְאֵינוֹן אַרְבַּע רְשִׁימִין דְשְׁרִטוּטִין, דְּאֵינוֹן עֲמָק רוּם וְעֲמָק תַּחַת וְעֲמָק מְזַרְח וְעֲמָק